

Олена П. Славкова,

Сумський національний аграрний університет. Суми. Україна.

ORCID /0000-0002-1864-0810

Андрій І. Сухоставець

Швейцарська фундація технічного співробітництва з розвитку Swisscontact.

Київ. Україна

ORCID 0000-0002-4101-4105

СТІЙКІСТЬ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАВОК АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ПРІОРИТЕТ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Анотація. У статті досліджено теоретико-прикладні засади формування стійких ланцюгів поставок аграрної продукції як пріоритету сучасної аграрної політики та забезпечення продовольчої безпеки. Обґрунтовано, що в умовах воєнних ризиків, пошкодження транспортної та портової інфраструктури, зростання логістичних витрат і переорієнтації експортних потоків традиційні моделі управління ланцюгами поставок, орієнтовані переважно на мінімізацію витрат, є недосконалими. Визначено, що стійкість аграрних ланцюгів поставок слід розглядати як здатність системи протистояти впливам, адаптуватися до змін, зберігати безперервність основних процесів та відновлювати функціонування після криз. Розкрито багатовимірний характер стійкості, що охоплює логістичну, організаційну, фінансову, інституційну, інформаційну та соціально-економічну складові. Акцентовано увагу на значенні адаптивності, яка проявляється у диверсифікації маршрутів, розвитку альтернативних каналів збуту, цифровізації, координації учасників ринку та посиленні ролі державної підтримки. Запропоновано розглядати ланцюг поставок зерна в Україні як систему взаємопов'язаних учасників, процесів, ресурсних та інформаційних потоків, що забезпечують виробництво, зберігання, переробку, транспортування, реалізацію та споживання аграрної продукції. Узагальнено вплив елементів формування ланцюгів поставок на продовольчу безпеку. Доведено, що аграрна політика має бути спрямована не лише на підтримку виробництва, а й на розвиток логістичної інфраструктури, переробних потужностей, фінансових інструментів, кооперації та цифрового моніторингу ризиків. Практичне значення дослідження полягає у визначенні напрямів підвищення стійкості аграрних ланцюгів поставок з метою підтримки стабільності аграрного сектору та продовольчої безпеки України.

Ключові слова: аграрна продукція; ланцюги поставок; стійкість; адаптивність; аграрна політика; продовольча безпека; логістична інфраструктура, сталий розвиток.